

Kapel wordt kantoor

Een voormalige ziekenhuiskapel in Haarlem werd zorgvuldig gerestaureerd en verbouwd tot kantoorruimte. Een meerjarig traject met de nodige tegenslagen, maar met een prachtresultaat. Want hoeveel mensen kunnen er nu van hun beeldscherm opkijken naar een glas-in-lood raam? Het verhaal van Onze Kapel.

Opdrachtgever **de Werkvloer reclamebureau** bv coördinatie **Rob Hoogeveen/Miriam Vogels**
Ontwerp/bouwbegeleiding **Chantal Lansink**
Aannemer casco **Heembouw**
Bouwbegeleiding/uitvoerend projectleider **Paul de Boer/Jelle Zijlstra**
Advies wandbekleding, stoffen en accessoires **Jacqueline van Gogh, Co van der Horst**
Meubilair **eigen ontwerp, uitvoering Paul de Boer Timmerbedrijf en Michel de Ree (bureaus); Ks interieur (bankstoffering)**
Elektrische installatie en verlichting **Koen Vreeburg Elektra (Modular, Tom Dixon, LTS, Flos, Moooi, Delta Light)**
Technische adviseur en realisatie **Ben de Boer**
Installatietechniek Tegels **Port-u-Palace, Everest en Intercodam**
Lichtachterwand **Mcart Renovatie**
glas-in-lood: **Noorderligt glas-in-lood, Bob van den Heuvel, Anita Dekking**
Schilderwerk: **de Verwer schilderwerken**
Infrastructuur: **Koen Vreeburg Elektra, Who's Next (Apple), Protelco**

De kapel maakte onderdeel uit van de Mariastichting, sinds 1989 het Haarlemse Spaarne Ziekenhuis. In 2004 werd dit ziekenhuis gesloten en afgebroken, om plaats te maken voor een nieuwbouwwijk. Alleen het monumentale hoofdgebouw uit 1899 bleef overeind staan. Na een uitvoerige restauratie en verbouwing betrokken reclamebureau de Werkvloer en eventbureau Brillman + partners de bijbehorende kapel, door hen omgedoopt tot 'Onze Kapel.' Miriam Vogels, eigenaar van de Werkvloer: "We zaten eerst in Amsterdam aan de Herengracht, maar dat kantoor werd te klein. Na een lange zoektocht ontdekte ik deze kapel. Toen we er voor de eerste keer gingen kijken, was het donker. Alle ramen waren afgetimmerd en de schimmel zat op de balken. Het gebouw had vijf jaar leeggestaan, het hoofdaltaar was geplunderd." Maar Vogels zag mogelijkheden en schakelde interieurarchitect Chantal Lansink

in voor het ontwerp en de bouwbegeleiding. Afgezien van een algehele restauratie waren er een paar forse ingrepen nodig om de ruimte in gebruik te kunnen nemen. Om te beginnen moest er een eigen ingang komen. De kapel had als oorspronkelijke ingang het ziekenhuisgebouw, waar nu appartementen van zijn gemaakt. Omdat dit de enige ingang was, moest er voor de Werkvloer een nieuwe entree gecreëerd worden, aan de achterzijde. Lansink: "Daarbij moesten we wel het hoofdaltaar verplaatsen om ruimte te maken voor de trap. Dat was een hele puzzel, het moest een passende

opgang zijn en het mocht niet te krap worden." Maar dat was niet de enige bouwkundige aanpassing. Vogels: "Voor de nieuwbouwwijk is een parkeergarage aangelegd. Tijdens de werkzaamheden daaraan stortte een damwand in, waardoor de grond onder de kapel is gaan schuiven. Er zaten grote scheuren in de wanden, er moest een nieuwe fundering komen." Aannemer Heembouw plaatste een betonnen bak, die een extra verdieping opleverde. Dit souterrain wordt van licht voorzien door koekoeken. "Om meer daglicht in de kapel zelf te laten doordringen, hebben we in de achter-

FOTO LINKS
De kapel, achter tegen de wand is het hoofdaltaar nog zichtbaar

FOTO BOVEN
Exterieurfoto, de ingang en het roosvenster zijn nieuw

FOTO ONDER
De schil van het gebouw is intact gelaten, alle nieuwe elementen bevinden zich in het middendeel

gevel een roosvenster gemaakt,” aldus Vogels, “dit zorgde er meteen voor, dat de achtergevel wat meer ‘smoel’ kreeg.”

Patio

Het interieur van de kapel is zoveel mogelijk in ere gehouden: muren, plafonds en de prachtige glas-in-loodramen (van onder meer Han Bijvoet, die ook de ramen voor de Sint Bavokerk heeft gemaakt) zijn gerestaureerd. Het glas-in-lood wordt 's avonds van binnen aangelicht, iets wat de omwonenden zeer op prijs stellen. Lansink: “Het idee was om de ruimte op de eerste verdieping te behandelen als een patio, en de schil intact te laten met de bureaus in het midden.” Oorspronkelijk zou dit middeleeuwse deel als contrast een witte gietvloer krijgen, om het blok met de bureaus te accentueren. Lansink: “Van dat plan zijn we na lang twifelen toch afgestapt. Vaak kom je tijdens een verbouwing op andere ideeën, en soms ontstaan er bijzondere dingen. Daarom is het ook zo belangrijk dat je niet alleen maar achter de computer zit, maar veel tijd doorbrengt in het gebouw.” Het besluit om de schil van het gebouw onaangetaast te laten, betekende dat kastruimte ook los van de wanden moest komen. Hiervoor bedacht Lansink een oplos-

FOTO BOVEN
De vergaderkamer, met behang van Muurbloem en tafel en kroonluchter van Studio Job

FOTO ONDER
Zitruimte met links een doorkijk naar het trappenhuis. Nieuwe dakramen zorgen voor licht

sing die even mooi is als praktisch: een hoge kastenwand met deurtjes in 'glas-in-lood'-kleuren. De wand is te bereiken via een trapje, achter de wand is ruimte voor de printers. Aan weerszijden van de kastenwand zijn glas-in-loodramen geplaatst, die oorspronkelijk in het appartementengedeelte zaten. Vogels: “Daar moest helder glas komen, gelukkig konden wij deze ramen hier gebruiken.” Ook voor de leidingen was enig kunst-en vliegwerk nodig. Lansink:

“In zulke mooie bakstenen muren wil je niet gaan frezen, dus we hebben alle leidingen en elektra in de vloer weggevoerd.” De oorspronkelijke vloertegels waren dusdanig beschadigd, dat gekozen werd voor nieuwe tegels, met een mozaïektapejt in de stijl van het gebouw. Een lichtwand in het trappenhuis verbindt de drie verdiepingen optisch met elkaar, als een moderne variant op de glas-in-loodramen. Tussen het trappenhuis en het kantoorgedeelte kwam op last van de brandweer een glazen scheidingswand, gemaakt in de stijl van het glas-in-lood staalwerk en passend bij het roosvenster. Naast het trappenhuis zijn twee kleinere ruimtes, die eerst waren afgescheiden van het kapelgedeelte. Ze zijn opengebroken en voorzien van daklichten, en doen nu dienst als zit- en vergaderruimte. Lansink: “Voor de zitruimte hebben we klassieke elementen vertaald naar moderne materialen en dessins.” Ook in de vergaderruimte is voor deze aanpak gekozen, met behang van Muurbloem, tafel en kroonluchter van Studio Job en Delfts blauw van Marcel Wanders. Vogels wijst op een vitrine met keramiek van William Sweetlove. “Het is de bedoeling dat we meer kunst gaan aankopen, maar dat willen we gedoseerd doen. We zoeken naar objecten met een verhaal. Uiteindelijk moet er in alle nissen die nu nog leeg zijn iets komen te staan.”

FOTO BOVEN
Een lichtwand verbindt de verdiepingen optisch met elkaar

FOTO ONDER
Het souterrain is contrasterend strak en modern

Doopvont

Nu de Werkvloer de bovenverdieping betrokken heeft, wordt ook de begane grond verbouwd. De zware stalen plafondbalken die nodig waren om het gebouw na de verzakking te ondersteunen zijn niet weggewerkt, wat de ruimte een stoer karakter geeft. Timmerman Paul de Boer is bezig met het plaatsen van twee grote glas-in-loodramen tegen de wand die de ruimte scheidt van de entree. Deze ramen zijn ook afkomstig uit het appartementendeel. Dankzij de verlichting die erachter is geplaatst, komen de schitterende kleuren van het glas goed uit. De begane grond heeft ramen tot aan de vloer. Vogels: "Chantal gaat hier nog luiken voor ontwerpen, die we 's avonds kunnen sluiten." Het souterrain is al helemaal klaar. Deze volledig witte ruimte met strakke gietvloer vormt een mooi contrast met de eerste verdieping. Hier is juist de schil modern. De grote koperen lampen boven de lange tafel vormden de inspiratie voor het interieur, met in het middendeel een koperen vloer met daarop een maatwerk bank en een bar, beide afgewerkt met keramiektegels. Het tegelpatroon doet oosters aan, maar past opmerkelijk genoeg bij het gebouw. Beneden in het trappenhuis is plaats gevonden voor het doopvont, dat oorspronkelijk bij de biechtruimte stond. Er drijven

felgekleurde gerbera's in, die vrolijk afsteken bij het zwarte marmer. Voor de nieuwe entree maakte Bob van den Heuvel (Noorderligt glas-in-lood) een ontbrekend glas-in-loodraam na, een exacte kopie van de bestaande vensters. Vogels: "We hebben met fantastische vakmensen aan dit project gewerkt. En van aannemer Heembouw mocht ons bouwteam al aan de slag tijdens de casco restauratie, dat was een groot voordeel." Vogels en Lansink kunnen

tevreden terugkijken op het project, hoewel er nog wel een paar wensen overblijven. Vogels: "Ik vind het jammer dat er zo weinig is gedaan met de buitenruimte, er is nauwelijks verband tussen de nieuwbouw en Onze Kapel." Maar ook daar liggen al weer plannen voor klaar. Lansink: "Ik ga buitenmeubilair ontwerpen voor het plein."

www.onzekapel.nl

